

ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 29 APRIL 1982 ¹

Pabst & Richarz KG
tegen Hauptzollamt Oldenburg
(verzoek om een prejudiciële beslissing,
ingediend door het Finanzgericht Hamburg)

„Belastingregeling gedistilleerd”

Zaak 17/81

Samenvatting

1. *Prejudiciële vragen — bevoegdheid van nationale rechter — vaststelling en beoordeling van feiten van geding*
(EEG-Verdrag, artikel 177)
2. *Gemeenschapsrecht — uniforme toepassing — beoordeling van nationale maatregel in licht van gemeenschapsrecht — autonome beoordeling*
3. *Fiscale bepalingen — binnenlandse belastingen — discriminatie tussen nationale en gelijksoortige ingevoerde produkten — verbod — werkingssfeer — fiscale ontheffing van nationale produkten waardoor gelijksoortige ingevoerde produkten worden benadeeld — verboden ontheffing*
(EEG-Verdrag, artikel 95)
4. *Fiscale bepalingen — binnenlandse belastingen — verkoopprijs van onder nationaal monopolie vallend produkt — fiscaal bestanddeel, begrepen in deze prijs — fiscale last op ingevoerde produkten — belasting die overeenkomt met niet-fiscaal bestanddeel van verkoopprijs van onder monopolie vallend, gelijksoortig produkt — discriminerende belasting — ontheffing van beide produkten voor gelijk bedrag — voortdurende discriminatie*
(EEG-Verdrag, artikel 95, eerste alinea)
5. *Fiscale bepalingen — binnenlandse belastingen — discriminerende belasting die ook onder steunmaatregelen van staten kan vallen — in elk geval toepassing van fiscale bepalingen van Verdrag*
(EEG-Verdrag, artikelen 92 en 95)

¹ — Procestaal: Duits.

6. *Nationale monopolies van commerciële aard — bijzondere verdragsbepalingen — materieel toepassingsgebied — activiteiten die wezenlijk samenhangen met specifieke functie van monopolies — ontheffing terzake van fiscaal voorbelast gedistilleerd — bepalingen niet van toepassing*
(EEG-Verdrag, artikel 37)

7. *Internationale overeenkomsten — associatieovereenkomst tussen EEG en Griekenland — voorschrift dat fiscale discriminatie verbiedt — fiscale ontheffing waardoor uit Griekenland geïmporteerde produkten worden benadeeld — verbod — rechtstreekse werking*
(EEG-Verdrag, artikel 95; Associatieovereenkomst EEG—Griekenland van 9 juli 1961, artikel 53, lid 1)

1. Het staat niet aan het Hof doch aan de nationale rechter de aan het geding ten gronde liggende feiten vast te stellen en daaruit de conclusies te trekken voor de door hem te geven beslissing.

2. De beoordeling van een nationale maatregel in het licht van het gemeenschapsrecht hangt niet af van de wijze waarop deze maatregel op nationaal vlak wordt gezien of beoordeeld. Daar het noodzakelijk is, in de gehele Gemeenschap een eenvormige toepassing van de verdragsbepalingen te waarborgen, moeten deze bepalingen autonoom worden uitgelegd.

3. Onder artikel 95 EEG-Verdrag vallen alle fiscale regelingen die inbreuk kunnen maken op de gelijkheid van behandeling van nationale en ingevoerde produkten. Mitsdien is deze bepaling van toepassing op ontheffingsmaatregelen die in het kader van een verhoging van de belasting op gedistilleerd nationale produkten gunstiger behandelen dan gelijksoortige ingevoerde produkten, ook al zijn deze maatregelen getroffen bij wege van administratieve instructies.

4. Met betrekking tot de door een nationaal monopolie vastgestelde ver-

koop prijs van gedistilleerd kan alleen dat gedeelte van die prijs als „belasting” in de zin van artikel 95 EEG-Verdrag worden aangemerkt, dat het monopolie op grond van een wettelijke regeling als naar hoogte bepaalde belasting op gedistilleerd aan de schatkist moet afdragen, terwijl alle andere bij de berekening van de monopolieprijs betrokken elementen of lasten van economische of andere aard buiten beschouwing blijven.

Daaruit volgt dat een in de belasting op ingevoerd gedistilleerd begrepen fiscaal bestanddeel, dat overeenkomt met een in de verkoopprijs van het door de Bundesmonopolverwaltung verkochte gedistilleerd vervatte niet-fiscale bestanddeel, een discriminatie vormt. Indien dus verschillende fiscale lasten op ingevoerd gedistilleerd enerzijds en binnenlands monopoliegedistilleerd anderzijds met een gelijk bedrag worden verlaagd, dan duurt de fiscale benadeling van ingevoerd gedistilleerd voort en blijft de genoemde discriminatie bestaan.

5. Een maatregel die is getroffen door middel van een discriminatoire belasting die tevens als onderdeel van een steunmaatregel in de zin van artikel 92 EEG-Verdrag is te beschouwen, valt in elk geval onder artikel 95.

6. De voorschriften van artikel 37 EEG-Verdrag betreffen slechts activiteiten die wezenlijk met de specifieke functie van het betrokken monopolie samenhangen. Zij zijn dus niet van toepassing op nationale bepalingen die met de uitoefening van deze specifieke functie geen verband houden, zoals de bepalingen betreffende de ontheffing terzake van fiscaal voorbelast gedistilleerd.

7. Artikel 53, lid 1, van de Associatieovereenkomst tussen de Gemeenschap en Griekenland heeft binnen deze overeenkomst eenzelfde functie als artikel 95 EEG-Verdrag. Het behoort immers tot de bepalingen ter voorbereiding van de toetreding van Griekenland tot de Gemeenschap door de oprichting van een douane-unie, de harmonisatie van het landbouwbeleid, de invoering van het vrije verkeer van werknemers en door andere maatregelen

betreffende een geleidelijke aanpassing aan de eisen van het gemeenschapsrecht.

Uit de bewoordingen van het hiervoor aangehaalde artikel 53, lid 1, alsmede uit het doel en de aard van de Associatieovereenkomst waarvan het deel uitmaakt, volgt derhalve dat deze bepaling zich verzet tegen een nationale ontheffingsregeling die binnenlands gedistilleerd fiscaal gunstiger behandelt dan uit Griekenland ingevoerd gedistilleerd. Zij bevat een duidelijke en nauwkeurige verplichting voor welke uitvoering en werking generlei nadere handeling vereist is. Zo gezien moet artikel 53, lid 1, worden geacht rechtstreeks toepasselijk te zijn met ingang van het derde jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst, op welk tijdstip elke met deze bepaling strijdige maatregel ingevolge het derde lid van dit artikel moest zijn afgeschaft.

In zaak 17/81,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Hamburg, in het aldaar aanhangig geding tussen

PABST & RICHARZ KG, te Elsfleth,

en

HAUPTZOLLAMT OLDENBURG,

interveniente:

OBERFINANZDIREKTION HANNOVER,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 37 en 95 EEG-Verdrag, artikel 53, lid 1, van de Associatieovereenkomst tussen de EEG en Griekenland, alsmede de artikelen 92 en volgende EEG-Verdrag, met het oog op de toepassing van bepaalde bestuursrechtelijke maatregelen ter uitvoering van het Duitse Branntweinmonopolgesetz van 8 april 1922,

wijst